

Recensie

Determinatietabel voor de libellenlarvenhuidjes van Nederland.

Deel Echte libellen – Anisoptera. Thijs van Trigt & Jan-Willem van Velzen, met foto's van Emile Voogel, uitgegeven in augustus 2004 door Cerci & Epiproct, Haarlem.

Te verkrijgen bij Thijs van Trigt, De Zilk; Prijs: € 11,-.

In augustus 2004 verscheen een determinatietabel voor de libellenlarvenhuidjes van Nederland. Het ging hier om het deel waarin de Echte Libellen (Anisoptera) werden behandeld. Het verschijnen van deze tabel mag op zijn minst uniek worden genoemd. Het is namelijk voor het eerst dat er voor een groep libellen een complete determinatiesleutel in het Nederlands verschijnt die min of meer voor iedereen gewoon toegankelijk is. Het tweede unieke is dat de vorm nogal afwijkt van wat we gewend zijn uit de gangbare sleutels voor libellenhuidjes. De inleiding van de tabel geeft aan dat er in 2005 een tweede sleutel zal uitkomen met de Juffers (Zygoptera) en dat beide tabellen later onderdeel zullen zijn van een boek over libellenlarvenhuidjes van Nederland. Kortom, de nieuwsgierigheid van elke libellenliefhebber moet wel gewekt zijn door deze ambitieuze plannen en tijd dus voor een korte rondleiding door het eerste product.

De tabel begint met een aantal tips voor het zoeken en verzamelen van huidjes. Voor mensen die met vallen en opstaan zo hun eigen zoekmethodes hebben uitgeprobeerd vertelt dit hoofdstuk niet veel nieuws, maar ik kan me voorstellen dat iemand die nog niet zo ervaren is, hier veel aan heeft. Voor het bewaren van de huidjes vond ik de manier die ik zelf gebruik overigens niet terug. Zelf gebruik ik een insectenspeld met een druppeltje lijm die ik vervolgens door het huidje heen achter de kop en voor de vleugels steek. Nadat het druppeltje lijm opgedroogd is, zit het huidje netjes vast op de speld en kun je het wegsteken in een insectendoos. Het voordeel van deze methode is dat je het huidje nooit meer met je vingers of met pincetten hoeft aan te raken zodat het niet stuk gaat. Het nadeel van deze methode is dat het huidje een klein beetje kan beschadigen en dat een druppeltje lijm natuurlijk niet zo mooi staat. Ook kost deze methode veel opbergruimte. De alternatieve methodes die ook genoemd worden in de tabel hebben in mijn ogen als nadeel dat je telkens uit buisjes moet halen waardoor beschadigingskansen toenemen en dat je de huidjes niet mooi op zicht kunt tentoonstellen.

Voor iemand die gewend is om libellenhuidjes te determineren met behulp van de nu gangbare (Duitse) determinatiewerken, is het wel even wennen aan de Nederlandse termen. Gelukkig staat er een lijst met gebruikte termen op pagina 7. Deze lijst verwijst veelal naar een foto op een bepaalde pagina, maar als je

onbekend bent met de verschillende structuren is nog vaak lastig zat om precies te weten welke term en welke structuur nu precies bij elkaar horen. Het gebruik van pijltjes en symbolen op de foto's zou hier een welkome aanvulling zijn geweest, vooral natuurlijk omdat de Nederlandse termen voor veel lezers nog wat vreemd zijn en dus onwennig in de oren klinken. De tabel met de verschillende determinatiesleutels zelf werkt prima naar mijn mening. De keuzes zijn gemakkelijk te maken en door het gebruik van blokkendiagrammen met pijlen die je naar de volgende groep of soort helpen is het zeer overzichtelijk. In de meeste gevallen moet de keus gemaakt worden met een of twee kenmerken, maar voor zover ik heb kunnen nagaan zijn deze kenmerken goed gekozen. De begeleidende foto's zijn in principe goed: scherp en groot afgedrukt waardoor er veel details te zien zijn. Toch had ik graag gezien dat op de foto's schaalstreepjes waren aangebracht zodat je kunt zien hoe groot een gefotografeerd huidje nu in werkelijkheid is. Een nadeel van de foto's vind ik de bruinige ondergrond waardoor details soms lijken weg te vallen. Zo vind ik het bij afbeelding 6 bijvoorbeeld heel moeilijk te zien of er bijvoorbeeld nog kleine zijdoortjes zouden zitten. Ook de borstelrijen aan de onderkant van sterniet 7 en 8 op afbeelding 9 vind ik maar moeilijk te zien.

Foto: Gerard Abbingh

Maar wat mij betreft zijn dit maar kleine minpuntjes en kan ik iedereen aanraden om de tabel te kopen en te gebruiken! Laat vervolgens aan de auteurs weten hoe je ervaringen zijn, zodat ze de tabel kunnen verbeteren en aanvullen. Want voor iedereen die bezig is met het determineren van larvenhuidjes is het een uitkomst dat er gewerkt wordt aan een duidelijke Nederlandstalige determinatietabel voor libellenlarvenhuidjes. Een prima start en een mooi initiatief!

Dick Groenendijk

